

ter, som ifølge deres Eiendoms Natur ikke have nogen ster Dpfordning til at tage sig Noget for her i Verden. Deres Capitaller vilde nemlig være bundne paa en saadant Maade, at de ikke kunne anvende dem uden til enten at købe sig Obligationer eller til at anlægge dem i Vaan. De kunne ikke anvende dem i industrielle Foretagender, ikke i Handelsforetagender, ikke paa en selvstændig Maade i Landtjendomme. Naar derfor det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Frederiksen) yttrede, at der privat var gjort ham den Indvending mod Lovforslaget, at dette kun vilde fremkalde Compensafflipper, saadant siger jeg, at han selv fuldkommen rigtig har karakteriseret det, der vilde komme ud af hans Forslag. — Det samme ærede Medlem gjorde en heel Deel Bemærkninger om Forholdet i Middalalderen, om Forholdene i England og saa fremdeles. Det, som jeg endnu tror staaer imellem det ærede Medlem og mig i denne Sag, er, at han kun lægger Vægt paa hvad han antager vil være det i national-øconomisk Henseende Fordeelagtigste. Jeg vil nu paa ingen Maade indvømme, at det, han søger, at fremkalde gennem Lovforslaget, virkelig vil være det i national-øconomisk Henseende Fordeelagtigste, men selv om dette skulde kunne siges, paa staaer jeg, at det er ikke dette, hvorpaa det kommer an alene, men man maa tage med, hvad der bedst muligt fremmer Udviklingen af en helbig social Tilstand i Landet. Det, man har søgt at fremme hertillands gennem disse Lehn og Stambuse, og som man i andre Lande har søgt at fremme paa andre Maader, er at samle de store Eiendomme i Landet hos enkelte store Familier, for derigjennem at opnaae et i social og politisk Henseende nogenlunde fast konservativt Element. I England har man søgt at opnaae det Samme, ikke gennem Fideicommissjer, men ved en ulige Arvedeling, som har medført det samme Resultat, kun i større Udstrækning, og i Middalalderen hertillands, hvor man ikke kjendte den ulige Arvedeling, opnaaede man det ad anden Beld, ved nemlig at indfrænke al Jordbesiddelse til visse Familier. Den Mening, at det er heldigt at have et saadant konservativt Element,

skal jeg altid vedfende mig. Et andet Spørgsmaal er det nu, om Grundloven ikke har Ret til at søge de nuværende Lehn og Fideicommissjer hævede, naar der ved Siden af kan træffes saadanne Foranstaltninger, at det Formaal, man har havt med deres Oprettelse, endnu kan finde sin Fyldestgjørelse. Jeg skal i saa Henseende henvisse til, at selv de ærede Forslagsstillere have havt en Forestilling om, at saadanne Foranstaltninger kunde være nødvendige, hvis de i det Hele taget vilde have den fjerneste Udigt til at sætte deres Lovforslag igjennem. Jeg vil henvisse til Bestemmelsen i § 9 og da sige, at det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds har fuldkommen Ret i, at saaledes som denne Paragraph er affattet, vil den være fuldstændig ubrugelig, medens en Bestemmelse, der ikke alene med Hensyn til de nuværende Lehn og Fideicommissgodser, men for alt Jordegods i Landet gav en betydelig udvidet Testamentsret, selv hvor der var Livsarvinger, vilde i almindelig social Henseende gjøre Ophævelsen af de nuværende Lehn og Stambuse meget mindre betænkelig. Jeg maa endnu gjøre en enkelt Bemærkning ligeoverfor, hvad det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds yttrede om det Uretfærdige i den nu bestaaende Arvedeling med Hensyn til Fideicommissjer. For mig lyder det nemlig saare underligt, at det ærede Medlem, og maa sige ogsaa andre ærede Medlemmer her i Chancellet, endelig saa overværdigt tvrig vil tage sig af Personer, de yngre Sønner, fra hvis Side der, saavidt mig bekjendt, ikke nogen findes er fremkommet nogen som helst Klage. Naar jeg deriæst gaar over til den Maade, hvorpaa de ærede Forslagsstillere have tænkt sig, at Lehtene osv. skulde gaae over til fri Jordtjendi, da er, saavidt jeg kan see, den hele Forsjæl imellem den nu bestaaende Retstilstand og den de ærede Forslagsstillere vilde fremkalde, egentlig kun den, at Forslagsstillerne vilde have, at Besiddere af Lehn, Stambuse og Fideicommissgodser skulde være berettigede til at erholde fri Eiendomsret over de Lehn osv., som de bestode imod at substituere en Pengecapital, medens disse Besiddere efter den nu gjældende Lovgivning ikke ere berettigede til at fordrø Saadant, men kun kunne opnaae det